

Stanowisko

Stanowisko Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów

w sprawie systemu uzgadniania kluczowych dla rozwoju regionu projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów opowiada się za wprowadzeniem w Polsce (lub przynajmniej w skali województwa śląskiego) systemu uzgadniania dużych projektów, przewidzianych do finansowania z Funduszy Strukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Naszym zdaniem powinno to przede wszystkim dotyczyć kluczowych dla rozwoju regionalnego projektów o znaczeniu ponadlokalnym (tzw. projektów głównych). Proponujemy, aby decyzją Zarządu Województwa wyodrębnić spośród wszystkich działań przewidzianych w Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 takie działania, których cele byłyby realizowane przez projekty o skali co najmniej subregionalnej lub projekty w stosunku do siebie komplementarne. Obecnie przyjęty system konkursowy oparty jest jedynie na zasadzie konkurencji projektów, podczas gdy w wielu wypadkach osiąganie celów rozwoju regionalnego powinno przebiegać poprzez realizację projektów wzajemnie się uzupełniających (w sensie merytorycznym lub terytorialnym), przygotowanych poprzez negocjacje wiodące - w miarę możliwości - do uzyskiwania konsensusu wokół istotnych dla rozwoju lokalnego i regionalnego przedsięwzięć.

Naszym zdaniem Zarząd Województwa - po opracowaniu odpowiednich wytycznych - powinien uruchomić procedury uzgodnieniowe, polegające w pierwszej kolejności na dokonywaniu wstępnych ustaleń dotyczących tzw. projektów głównych (w odniesieniu do wybranych działań) w drodze rozmów między samorządami lokalnymi. W następnej kolejności lista projektów w odniesieniu do konkretnych działań byłaby uzgadniana w negocjacjach między Zarządem Województwa a samorządami lokalnymi, których projekty zostały wstępnie zakwalifikowane w trakcie spotkań przedstawicieli samorządów lokalnych. Istotnym aspektem proponowanego systemu byłoby ograniczenie na tym etapie dokumentacji dotyczącej konkretnego projektu, biorącego udział w powyżej opisanej procedurze, jedynie

do fiszki projektowej, matrycy logicznej projektu oraz ramowego kosztorysu. Dopiero po dokonaniu ostatecznych uzgodnień byłaby przygotowywana pełna dokumentacja projektowa i przeprowadzane dalsze niezbędne procedury. Szczegółowa koncepcja proponowanego systemu uzgadniania tzw. projektów głównych wymaga dopracowania. Śląski Związek Gmin i Powiatów deklaruje chęć uczestnictwa w tych pracach.

Obecnie przyjęty system konkursowy powoduje, że gminy i powiaty składają wnioski nakierowane na realizację zbliżonych celów (w ramach określonego działania) często na tym samym obszarze na zasadach konkurencji. Ponadto każdy składany wniosek wymaga załączenia pełnej dokumentacji (studium wykonalności, studium oddziaływania na środowisko itp.). Przygotowanie tej dokumentacji zajmuje wiele czasu, pociąga za sobą duży wysiłek pracowników samorządowych (który mógłby być poświęcony na realizację innych zadań), a także powoduje bardzo znaczące (w wielu wypadkach zupełnie niepotrzebne) wydatki. W skali kraju oznacza to wydatkowanie ze środków publicznych co najmniej kilkudziesięciu milionów złotych, z których część mogłaby być ze znacznie większym pożytkiem publicznym przeznaczona na inne cele. Ponadto zostaje zmarnotrawiona ogromna ilość czasu, co przyczynia się do spowolnienia procesu absorpcji Funduszy Strukturalnych w Polsce.

Proponowany system cechowałby się przejrzystością, przyczyniałby się do dużej oszczędności środków publicznych, a ponadto skłaniałby do współpracy i premiowałby wyższą jakość projektów, w większym stopniu dostosowanych do potrzeb rozwoju regionalnego.

25 listopada 2005 r.